

SISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A Híradóhivatalban átvéve.
Egy évre 16 kor.
Negyedévre 4 kor.
Helyben házhoz hordva.
Egy évre 20 kor.
Negyedévre 5 kor.
Védőke postán szállítva.
Egy évre 24 kor.
Negyedévre 6 kor.
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hűtő és
őnnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezsa-u. 6.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XXI. évfolyam 133. szám.

Nagyvárad.

Kedd 1915 június 15.

Az orosz front áttörése.

Ujabb 12,000 fogoly.

Budapest, június 14. A hadisajtószállásról jelentik: Orosz-Lengyelországból nincs jelenteni való.

A San folyótól keletre eső területen a szövetséges seregek áttörték az orosz arcvonalat. Itt a kezünkre jutott foglyok száma a tegnapi napon 12,000 volt.

A Dnyeszter mentén a harc azokkal az orosz csapatokkal, amelyek még a folyó jobb partján vannak, tovább folyik. Bukovinában a helyzet tegnap óta nem változott. (Min. eln. sajtóoszt.)

16,000 újabb orosz fogoly.

Budapest, június 12. (Hivatalos.)

Orosz hadszíntér.

Közép Galiciában a szövetséges csapatok tegnap újból támadtak. Jaroslautól keletre és délkeletre heves harcok után áttörték az orosz arcvonalát és az ellenséget legsúlyosabb veszteségei mellett visszavonulásra kényszerítették.

Ma éjjel óta az oroszok Mosciskánál és a helységtől délkeletre is visszavonulóban vannak.

Tegnap 16,000 oroszot fogtunk el.

Ezalatt a Dnyesztertől délre a harc még tart. Dersownál csapataink négy erős támadást véresen visszavertek. Az ellenség futva menekült a haretérről.

Zurawnótól északnyugatra a szövetségesek Zydaczow ellen nyomulnak előre és tegnap súlyos harc után elfoglalták Boguznót. Trumactól északra is sikeresen halad tovább a támadás. Sok hadifogoly jutott a mieink kezére, akiknek a száma még nincs megállapítva. Zaleszcytól északra az oroszok éjjel 11 óra után 3 km.-es arcvonalon négyes tagozásban támadtak. Ez a tömeges előretörés csapataink tüzeiben nagy veszteségeik mellett összeomlott. Höfer.

Meghiusult az oroszok ellenoffenzívája.

Budapest, június 14. (Saját tudósítónk.) A Kölnische Zeitung szerint az oroszoknak nagy erővel megindított ellenoffenzívája Linzingen és Pflantzer-Baltin csapatai ellen teljesen meghiusult. Az ellenoffenzívát az oroszok összes tartalékjuk latbavetésével kísérelték meg. Az oroszok támadása lehevesebb volt a Szurmay- és a Hoffmann-erőcsapatok ellen. Volt pillanat, amikor arcvonalunkat az oroszok veszélyeztették. A zurawnói hídfő kiürítésével, majd, újbóli elfoglalásával hadseregünk válsága véglegesen eliminálódott.

Románia elutasítja Oroszország ajánlatát.

Bukarest, június 14. Az orosz kormány legutóbbi írott jegyzékére a román kormány szintén írásban fog válaszolni. A Dimineaca közlése szerint a kormány ezuttal is ki fogja

jelenteni, hogy ragaszkodik eredeti követeléséhez.

A válaszjegyzéket kedden vagy szerdán adják át az entente bukaresti képviselőinek s egyben elküldik Diamandi pétervári román követnek is, aki azt az orosz kormánynak fogja átadni.

Vizsgálat a Lusitania ügyében.

Rotterdam, június 14. Newyorkból táviratozzák, hogy tegnap kezdődött meg az esküdtzéki vizsgálóbíró előtt a bizonyítási eljárás a német hatóságok részéről előterjesztett bizonyítékok tárgyában, amelyek arra vonatkoznak, hogy a Lusitanián ágyuk és löszerek voltak. Elsősorban König Pált, a Hamburg Amerika Linie magán-detektívjét ballgatták ki. König állította Stahl német tartalékos katonát a révhatóság elé, mert állítólag Stahl látta a rejtett ágyukat a Lusitania fedélzetén. Stahl tudvaleg az amerikai vizsgálóbíró hamis eskü vádjára alatt letartóztatta. König magán-detektív szintén vizsgálati fogságban van, mert nem tudta letenni a megszabott 10.000 dollárnyi kauciót szabadlábrahelyezéseért.

Spanyolországi szabadkőművesek.

Madrid, június 14. A legutóbbi háború melletti és elleni tüntetések következtében Spanyolországban a semlegesség megóvása céljából szigorú rendszabályokat hoztak. A republikánusok, szocialisták és reformpártiak követelik a kivételes intézkedések felfüggesztését. Az intervenciót Olaszország, Franciaország és Spanyolország szabadkőművesei forszírozzák, aminek lényegileg nem is az a célja, hogy a spanyol hadsereget háborúba szólítsa a központi hatalmak ellen, hanem hogy előidézze a forradalmat és megbuktassa a királyságot. Ezeknek a kalandoroknak a vezére Romanonesz gróf, a spanyol liberálisok vezére, akinek a fiát egyébiránt nemrég kémkedés gyanúja alatt letartóztatták és Alejandro Lerroux a Ferrer-pártik vezére. A spanyol háborús párt D'Annunzioja Perez Galdos, aki egyébiránt mint politikus ugyanolyan nevétséges szerepet játszik hazájában, mint D'Annunzio. Peres Galdos azonban mint ember sokkal magasabban áll D'Annunziónál, akinek a költészetét a karlista és konzervatív sajtó is ünnepli.

Ugyátszik, hogy a republikánus párt közelnek hiszi a monarchia megbuktatásának idejét. Leroux nemrégiben egy beszédében megfenyegette az uralkodót, ha nem határozza el magát a háborúra. Május elején különös módon kigyulladt az igazságügyi palota, amit sokan szintén a felforgatók művének tekintettek és ez alkalomból emlékeztek meg arra a titokzatos tüzre, amely 1911-ben elégette a Ferrer-ügy titkos aktáit. A köztársaságiak ugyancsak hatalmas agitációval dolgoznak a konzervatív kormány megbuktatásán. Az ő jelöltjük Romanonesz volna az új miniszterelnökségre. A hadsereg, a klérus és a nemesség ezzel szemben nem akarják a háborút és a köztársaságiak és szabadkőművesek törekvése siker esetén nem vezethetne másra, mint egy borzasztó polgárháborúra.

Nem boldogulnak az olaszok.

Budapest, június 12. (Hivatalos.)

Olasz hadszíntér.

A Plava melletti harcokban június 12-én az ellenség — amint megállapítottuk — **1000 halottat és igen sok sebesültet hagyott állásaink előtt.**

Tegnap késő éjjel csapataink itt egy újabb támadást visszavertek, úgy, mint az összes eddigieket. Az olaszok tehát az Isonzó arcvonalon **sehosem voltak képesek boldogulni.**

A karinthiai és tiroli határterületen jelentős esemény nem történt.

Visszavert montenegrói támadás.

Balkáni hadszíntér.

Attovácsztól délre tábori őrségeink egyike rövid harc után visszaverte mintegy 200 montenegróinak támadását. Egyébként a helyzet délkeleten változatlan. Höfer.

Harcok az Isonzonánál.

Berlin, június 14. A Deutsche Tagezeitung közli a Times Olaszországba küldött haditudósítójának következő táviratát:

— Az Isonzo ezentúl is, mint eddig, nehezen legyűrhető akadály az olaszok előtt. Valószínű, hogy az olaszok itt gyűjtötték össze főerejüket. A Wocheini-tó körül félkörben emelkedő hegyeket, a melyek között a Monte Nero, vagy másképpen Krn a legészlelőbb nyugati pont, minden hadsereg csak nagyon nehezen foglalhatja el. Északkeleten a Krn 2246 láb magasra emelkedik és egy ilyen magas hegyecsúcsot egy modern hadsereg sem tud megmászni. Be kell tehát várni a további eseményeket.

Zsidó volt-e Salandra?

Bécs, június 14. Egyes lapok szerint Salandra családját, amely német és zsidó eredetű, Salzmannak hívták. Ezzel szemben meg kell állapítani, hogy a Salandra név Dél-Olaszországban rendkívül kedves név a zsidó családok körében. A hitszegő miniszterelnök atyja börze-futár volt Nápolyban. Salandra édesapja már meg volt keresztelve. A miniszterelnök már rendkívül fiatal korában szabadkőműves lett és így kezdte pályafutását.

Az olasz-szerb ellentét.

Budapest, június 14. (Saját tud.) Chiassóból jelentik: **Az olasz minisztertanács összeült tegnap, hogy foglalkozzék azzal a kontroverziával, mely Olaszország és Szerbia között Albániára vonatkozólag fennforog.**

Venizelosz Athénben.

Budapest, június 14. (Saját tudósítónk.) Athénből jelentik: Venizelosz visszatért Athénbe, a királyi palotába ment s érdeklődött a király állapota iránt.

A besszarábiai orosz csapatok el vannak vágva.

Budapest, június 14. (Saját tud.) Bukaresti magánjelentések szerint Besszarábiába benyomult csapataink győzelmesen nyomulnak előre. A Besszarábiába átszorított orosz seregek helyzete vigasztalan, visszavonulási útjuk el van vágva s teljesen szét vannak szórva, Bukarestben Zaleszki elfoglalását nagy jelentőségű haditénynek tartják. Románia közvéleményére nagy hatást gyakorolt csapataink bevonulása Besszarábiába. Mivel az oroszok kénytelenek voltak a Pruth-vonalat feladni, az orosz ter mellett operáló csapatait körülkarolhassák.

Botrányok a váradi piacon.

Fizetés nélkül vittek el csirkéket.

A rendőrség fellépése.

Az élelmiszer árak megállapítása vasárnap és hétfőn nagy ribilliót keltett a piacon. Botrányokban nem volt hiány, de ezuttal, sajnos, nem annyira az eladók, mint a vevők terhére irandók ezeknek a botrányoknak nagyobb része.

Ha a vidéki termelőt elriasztja valami a nagyváradi piacról, az nem a hatóság által megállapított ár lesz, hanem a mi tisztelt publikumunk egy része.

A kofák tulkapásaira nem lehet azzal felelni, hogy egyesek egyszerűen fizetés nélkül emelik el a zavarban a csirkéket.

Mintha csak arra szövetkezett volna a publikum egy része, hogy pénz nélkül viszi el az aprójószágokat, úgy rohanták meg az eladókat s mire az magához tért, se pénz, se csirke, alig egy pár ember fizetett.

Ez egyenesen szégyen Nagyvárad piacra járó közönségére.

A rendőrség látta ezt a tumultust s nagyon gyengén igyekezett azt megakadályozni, vagy legalább szelidíteni.

A polgárőrök intézményét is diskreditálja az, hogy egyes jelvény nélküli fiatal emberek tapintatlan fellépése még növelte a zavart. Tudunkkal a polgárőrök karszalagot kaptak, hogy látható külső jelvényük is legyen.

Például megtörtént, hogy egy falusi asszony jött a piacra vagy 20 pár csirkével. Még helyet sem foglalt a sorban, hogy lerakja áruját, mikor egy fiatal ember hozzáugrott s harsányan kiáltotta:

— Asszonyok! Akinek 3 koronás csirke kell, idejőjön.

Megrohanták erre az asszonyt s pár peremulva nem volt az asszonymak csirkéje, de alig 20 koronát kapott mindössze.

Képzeltető, hogy milyen sivalkodásban tört ki szegény asszony.

De ezután is, ahol csirkét láttak, megrohanták s még másnál is megtörtént, hogy nem fizettek a csirkéért, hanem az illető felhasználta a tumultust arra, hogy ingyen csirkéhez jusson.

Az idej libáknál már csak az ár miatt voltak összeütközések. Az eladók egyszerűen felpakolták áruikat s elmentek a piacról.

A helybeli csirkekofák egyáltalán nem hoztak csirkét eladásra, hanem csak kevés tyukot, rucát és kövérlibát, amelyeknek nincs hatósági megállapított ára.

A zöldségpiacon simábban ment a dolog. Itt kényszerből nagyobbjára a megállapított árakon adták az árukat. De például zöldborsó tegnap alig két-három eladóná volt.

A kofák általában a karalábót, új burgonyát, amikor látták, hogy a közönség a megállapított ártól akarja az árut, egyszerűen letakarták a kosarákat, azzal, hogy nem eladó semmi.

A váradi „törzsökös” kofák pedig vigan szedték a magasabb árakat, mintha hírét se hallották volna a hatósági áraknak.

Montenegróiak és szerbek egymás ellen.

Szófia, június 14. Északnyugat-Albániából ideérkező hírek szerint Albániában komoly összeütközések történnek szerb és montenegrói sorkatonaság között. A montenegróiak nem akarják megengedni, hogy a szerbek Skutari felé nyomuljanak, mert Skutarira ők tartanak igényt. A Szófiában élő albánok az albán kolóniával egyetértőleg ma este az összes nagyhatalmak szófiái követeknek tiltakozó jegyzéket adnak át a szerb és a montenegrói csapatok betörése ellen.

A szerbek Skutari előtt.

Nis, június 14. A szerb sajtóiroda legutolsó jelentése közli, hogy a szerb sereg elhagyta a már elfoglalt Dibrát és bevette Starovot és Golobrdot, Hassi egész környékét és Lubót. A szerb csapatok most Skutari előtt állanak.

Török hivatalos jelentés.

Konstantinápoly, június 14. A főhadiszállásról jelentik: A Dardanella fronton az ellenség megújította támadását Sed il-Bahnál jobbszárnyunk ellen, de május 29-ről 30-ra viradó éjjel visszavertük és nagy veszteséget okozva nekik visszavetettük előbbi állásaiba. Május 30-án reggel az ellenség Ari Burnunál temérdek ágyulószeret pocsékolta el minden eredmény nélkül. Anatóliai parti ütegeink eredményesen bombázták az ellenséges állásokat. A többi hadszíntéren nem történt jelentősebb esemény. (Min. eln. sajtóosztály.)

Felrobbant egy nagy hadihajó.

Konstantinápoly, június 14. (Magyar Távirati Iroda.) Hitelt érdemlő, de hivatalosan még meg nem erősített magánjelentés szerint e hónap 9-ikén egy ellenséges nagy hadihajó a Dodekanesos Kalymnos szigete és az ázsiai partvidék között felrobbant és elsüllyedt.

Nagyjában és általánosságában azonban megállapítható, hogy a hatósági ármegállapítástól jó eredmény várható. Ha a hatóság erélyesen utánna lát, a ragyvárdi közönség meg lesz mentve az élelmiszer izzórártól.

Az eladók sztrájkjától nincs mit tartani, csak az átmenet okoz némi nehézséget.

A rendőrség különben mindkét nap nagy apparátussal vonult ki a Szent László-terre.

Hétfőn reggel és délelőtt összesen 36 kofát szedett össze a rendőrség, akik részint a hivatalosan megállapított elővásárlási idő előtt éltek elővásárlási jogukkal és összehalmozgattak nagy élelmiszer készletet, részint pedig a hivatalos áron felül akarták a vevők nyakába sózni áruikat.

Igy igen sok tojásárust büntetett meg a rendőrség 10—20 koronára amiatt, hogy a tojásokat a hivatalos árnál 10 fillérrel drágábban adták el.

Egyes tejárusok házról-házra jártak a városban és engedély nélkül kofálkodtak, ezeket fejenként 2—5 koronával büntette a kihágási bíróság. Mások összevették igen nagy cseresznye készletet és horribilis áron akarták eladni az olcsón beszerzett cseresznyét. Ezeket 10—20 koronával büntették meg.

A legérdekesebb volt Weisz Albert kiskalotai lakos esete. Ez egy szekér libát mintegy 22-öt, akart a piacról elvinni. Lopva igyekezett a rakományt elillanni, de észrevették és előállították. A rendőrségen azt mondta, hogy a fűrésztelepe részére akarta a libákat beszerezni. A kihágási bíróságon azután a felpénz visszaadása után visszavitette a libák gazdájával a libákat a piacra.

Általában véve a falusiak nincsenek megelégedve a hatósági árakkal, főképen azokkal az árakkal, amelyek az aprójószágokra vonatkoznak, s azt hangoztatják, hogy hogy tartózkodni fognak az aprójószágoknak a behozatalától.

Amint látható erélyes intézkedések kellene, hogy a közönség kijátszása megakadályoztassék.

Értesítés.

Értesitem a város közönségét, hogy a folyó hó 13-án megállapított élelmiszer árak folyó hó 14., 15. és 16-ára is érvényesek azzal a különbséggel, hogy a tehénturó ára különként nem mint az tévesen közölve lett 80 fillér, hanem 1 korona 40 fillér.

Nagyvárad, 1915 június 13-án.

Lukács Ödön s. k.
polgármester helyettes.

A megállapított élelmiszer árak a következők:

Saláta egy fő 3 fillér.
Zöld borsó literje 60—70 fillér.
Retek csomója 12—14 fillér.
U burgonya 1 kiló 12 fillér.
U burgonya 1 liter 28 fillér, 1 kiló 36 fillér.
Karatlábé csomója (5 drb) 14—18 fillér.
Egy csomó hagyma nagyság szerint 6—12—16—22 fillér.
Egy darab salátának való uborka nagyság szerint 8—18 fillér.
Egy csomó répa 8 fillér.
Egy csomó petrezselyem 8 fillér.

Egy csomó podluk levél 4 fillér.
Egy darab tojás 10 fillér.
Egy liter teljes tej 30 fillér.
Egy liter tejfel 1 korona 20 fillér.
Egy kiló tehén túró 1 korona 40 fillér.
Egy kiló vaj 5 korona 60 fillér.
Egy kiló sertés zsír 5 korona 20 fillér.
Egy kiló zsirzalona 4 korona 20 fillér.
Egy kiló báj 5 korona.
Egy liter pészme 50 fillér.
Egy pár sovány liba nagyság szerint 6—9 korona.
Egy pár csirke nagyság szerint 2—3 korona.

Gyermekek katonai egyenruhában

Írta: Várady István.

A háború a gyermekek ruházódásában divatot teremtett. Ez az epidémia — orvosi nyelven szólva — nemcsak szórványosan fordul elő, de járványszerűen terjed. A fővárosban, a vidéki nagy és kis városokban (itt még inkább) sőt még falvakban is) iskolában és iskolán kívül, városban különösen a korzókon — szembeötlenek a csukaszürkébe öltöztetett gyalogos, vagy piros nadrágos, sarkantyus csizmás huszárok — miniatúr kiadásban.

Ezek a 4—10 éves gyermekek hadnagyi, főhadnagyi stb. egyenruhában kitűnő anyagot nyújtanak a gyermekphysiologusnak.

Amint mennek „peckesen“ kihúzzák magukat, ajkbigyesztve néznek a meztelbős játszópajtásra (akivel talán tegnap pszüchimbórák voltak) fürkészően tekintenek előre, arcukról lekiabál: ugy-e fess fiu vagyok? Ugy-e szép fiu vagyok? (hogyne, hiszen az összes ismerősök és rokonok azt mondják, akik a mamával egy kis pur-parlára megállanak) és ha jön egy elcsigázott, ványadt, fájdalmas arcú sebesült, akinek gyűrött, piszkos a ruhája, vagy jön egy csillogó uniformisban levő derűs arcú tiszt, (aki még nem látta a harcot) a kis katona arcán az élénkség fokozódik, lábszárai megfeszülnek s merész tisztelegéssel akarja magára vonni azok figyelmét s észre sem veszi a maga kis eszeeskéjével, hogy azok tisztelegését egy mélabus, fájdalmasan megvető mosollyal viszonozzák. És sajnos, ezt a szülők sem látják meg.

Ime az anyag, amely a pedagógus tönkése alá kínálkozik.

Mi teremtette meg a gyermek-egyenruhát? A háború! A katona kultusz!

Az a katona-kultusz, amely virágokkal diszítette fel a hadbavonulókat a nyáron, amely gyümölcscsel, friss üdítővel, cigarettával, mosolylyal s dörgő éljennel fogadta be- és kirobogó, dalos ajku katonák ezreit szállító vonatokat, az a katona-kultusz, amely megteremtette a sebesült katonákról való gondoskodást, a vöröskeresztes ápolónők tömegét, a családok által kórházaknak adományozott uzsonnát s mindenféle segítő, felruházó stb. intézménynek szánt filléreket, az a katona kultusz, amely a tömeget a maga szuggeszcióival hipnozisban tartja, az teremtette meg a fattyuhajtását az eszményi kultusznak, a gyermeknek a katonai egyenruhába való bujtatásával.

A szülő kiinduló iniciatívája jóindulatú. Szívesen fizet meg a legaprólékosabb részletekig kidolgozott kis katonaruhát, mert a katona szép, a katona ünnepelt, a katona minden s ennek a mindenségnek a közepébe — a lelkét betöltő meleg harmonia tökéletességére — beállítja az ő csöpp kis gyermekét. Nem kutatja, helyes e, nem okoskodik, nem filozofál, örül, ha gyermekére azt mondják: jaj de herceg, jaj de aranyos, (a háta megett pedig: na láttad azt a majmot... és milyen pökendi) és örül, hogy gyermekét örülni látja.

Nekünk pszichologusoknak azonban a szülők rózsaszínben látó szemüvegén kívül van egy másik szemüvegünk is. Ezen pedig

legalább is azt látom, hogy ez a divat káros a gyermekre. Gyomot, gazt vet oda, amely egyik-másik talajban erős gyökertű élcsdivé fejlődik.

Ez a gyom: a hiuság! Tudatlanul ülteti magát a gyermek lelkébe a nem okoskodó szülő. A gyermek lelkében pedig lasscskán megindul a folyamat, pajtásai tisztelettel és irigységgel néznek reá, övelők szemben fölényt érez. Pár hét alatt aztán olyan büszke és gögös lesz, mint egy felcicomázott indián törzsfőnök. Egy szép napon „bliktri“ neki az egész világ s a saját énjétől elkábultan valóságos delirium tremensbe esik.

A diagnózis: elbizakodottság hiuság. Recipe: kitartó és türelmes nevelés, illusztrált példák, apró epizódok idejében való megragadása s a gyermeki lélekhe való átplántálása. (De nem egészen bizonyos, hogy a gyermek „utómaradvány“ nélkül gyógyul meg.)

Notabene: a csodálat, a tisztelet, az irigység a gyermekek részéről, a kedves, becéző és hízogó szavak a felnőttek részéről tulajdonképen nem a gyermeknek, hanem a katonaruhának szólnak. Aki benne van lehet Pista vagy János, egyre megy.

Amellett ez a ruha nem is praktikus. A zubbony gallérja magas (ugy fess), maga a zubbony rendesen feszesen testhez álló (csak nem engedik, hogy lötyögjön rajta), a nadrág alól szűk, a huszár (lakk) csizma nehéz is, éget is — az egész kényelmetlen, akadályozza a gyermek könnyed és szabad mozgását — így egészségtelen.

De meg drága is. Hisz mindent, de mindent ki kell rajta dolgozni, hogy „tökéletes“ legyen.

Hát akkor talán a gyermek fegyelem, rend, tisztaság s önértet iránti diszpozícióját mozditja elő? Szó sincs róla. Ilyen irányban csak akkor érünk célt, ha a katonai szellem, a rangjelzésre szolgáló csillagok az iskola beléletében gyökeredznek, ha azokat a tanító eminens érdemek alapján osztogatja, hogy ezzel az érdekelt tökéletesítését előmozdítsa, a többinek pedig példát állítson. Ez a szellem ott volt minden idők didaktikájában, de ez nem azonos azzal a kérdéssel, amelyről itt szó van.

Az eddig említett pedagógiai, egészségügyi, anyagi okok mellett van még egy másik ok is, aminek az alapján kívánatos ezt a divatot teljesen beszüntetni.

... Ez a ruha csak hősokeket illet. Ez a ruha büszkeség s egyben — halotti lepel. Özvegyek és árvák ezrei reborulnak e tépett ruhák láttára. E foszlányoknak és rongyoknak áldozni fog a világtörténelem, áldozni fog az osztatlan magyar nemzet örök időkre. Ez a ruha szent, mint a papi palást és stola. Ez a ruha ereklye.

Akik hordják, a martírság felavatottjai. Életüket, vérüket odaadják gyermekeinkért, a jövő nemzedékért, ne engedjük meg tehát, hogy éppen a mi gyermekeink s éppen most profanizálják a mi nemzeti büszkeségünket, a mi fájdalmunkat, a mi reményünket és dicsőségünket — a katonai egyenruhát.

... Az a fájdalmas mosoly, amellyel a tépett rongyos béna sebesült katona illeti a katonaruhába bujtatott gyermek büszke tisztelegését, beszél, kiabál, ordít. Hagyjátok meg nekünk e rongyokat. Elveszett karunkért, szemünkért, elvesztett boldogságunkért ugy is hitványan fizetett koldusmankóval s pár rongyos fillérrel, hagyjátok meg nekünk privilégiumunkat, a mi piszkos katonaruhánkat, nibuszunkat, dicsőségünket, ne tápászsátok szét azzal, hogy odadobjátok gyermekeiteknek hiuságból, játékszerűl. Oh de kegyetlenek, de hálátlanok vagytok! ...

Mi pedig mondjuk el ezeket a szülőknél azzal, hogy ha gyermekeiknek ruhát csináltatnak, csináltassanak könnyű ruhát nyitott nyakkal, szabad lábszárral. Aztán küldjék őket levegőre, napsugárba, zöldbe.

Amit így különböztetül a katonai ruhával szemben megtakarítanak, azt az összeget áldozzák annak a katonai kultúraak, amelynek ágai a Vörös Kereszt, a Jobbkéz, itthonmaradottak segélyezése, vakkatonák gyámoltatása s megannyi más.

Ez méltó hozzám! Ez helyes ma s ez üdvös a jövőre.

A dakozzuk fémtárgyakat a hadsereg céljaira.

A tuskésdrót lefoglalása hadi célokra.

Nagyvárad város tanácsa katonai ügyosztálya 17293—1915. szám alatt a következő hirdetményt bocsátotta ki:

A m. kir. honvédelmi miniszter 6410/1915. eln. számú rendeletével a hadiszolgáltatásokról szóló 1912. évi LXVIII. t. c. 24. §. és 27. §. a alapján a következőket rendelte el:

1. §. **A fekete tuskésdrótból és cinkezett tuskésdrótból** a jelen rendelet életbelépésének napján kereskedőknél és ipari vállalatoknál eladásra vagy további feldolgozásra szánt akár már el is adott minden meglevő készletet hadicélokra igénybevettnék jelentem ki.

Az igénybevétel nem terjed ki azon iparvállalatokra, melyeknek a tuskésdrót szállítására a katonai igazgatástól jelenleg érvényben levő megbízásai vannak.

2. §. Az 1. §. szerint igénybevett készleteket birtokosaik kötelesek **1915. évi június hó 15. napjáig** az alábbiakban megjelölt címre vasuton, vagy gőzhajón gyorsárúként feladni, illetőleg az átvételi helyen levő készleteket ott beszállítani:

1. Mindazokat a készleteket, amelyek Biharmegye: Nagyvárad törvényhatósági joggal felruházott város területén vannak:

„Tábori szállításvezetőség Miskolcz.” címre.

A szállítási költségeket a katonai igazgatás a feladónak megtéríti.

3. §. A feladott anyagokért a következő térítések fognak fizettni:

- a) cinkezett tuskésdrótról 100 (száz) kilogrammonként 44 (negyvennégy) korona;
- b) fekete tuskésdrótról 100 (száz) kilogrammonként 39 (harminckilenc) korona: a drót vastagságára való tekintet nélkül.

4. §. A készlet birtokosa köteles a feladással egyidejűleg az elszállításra kerülő készletekről egy hivatalos fuvarlevél másolatát és egy jegyzéket postán ugyanarra a címre elküldeni, amely címre magát a tuskésdrótkészletet a vasuton feladta. A jegyzékben fel kell tüntetni a készlet birtokosát, az anyag nemét, a küldeményen a felismerhetőség céljából alkalmazott jeleket, a küldeményeknek a felvevő vasúti hivatal által megállapított számát és súlyát. A jegyzéket a feladónak alá kell írnia.

A fuvarlevél másolat és jegyzék alapján a címzett a térítés kiutalása iránt intézkedni fog.

A jegyzék második példányát a „Központi fémrequisíciós bizottság Budapest kereskedelemügyi ministerium” címre kell közvetlenül megküldeni.

5. §. Aki az 1. §. szerint igénybe vett készletet vagy annak egy részét a katonai igazgatás részére a jelen rendelet ellenére a megszabott határidőig be nem szolgáltatja, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezése alá nem esik, kihágást követ el és az 1914. L. t. c. 17. §. értelmében két hónapig terjedhető elzárással és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, a székesfővárosi államrendőrség

működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Horvát-Szlavonországban e kihágás miatt az ott érvényes jogszabályok szerint hivatott hatóságok járnak el.

Nagyvárad, 1915. június hó 11.

Eleméry Ferenc
katonaiügyi tanácsos.

A Gyermeknap.

Az első naphoz hasonlóan, derűs, nap-sugaras időben zajlott le a második Gyermeknap is. E napot urnagyűjtések nem voltak, mégis elég mozgalmas élet uralkodott.

Délelőtt a templomokban voltak ünnepi istentiszteletek. Az újvárosi Szent László-templomban dr. Krüger Aladárné urnő énekelt el az ő megszokott művészi tehetségével Gounod Ave Mariáját és egy gyönyörű alkalmi éneket, amelyek kiváló interpretálásban nagy gyönyörűséget keltett a hívek lelkében. Az olasz plebánia-templomban Kővér Ilus a kiváló operaénekesnő gyönyörködtette az ájtatoskodókat több szép egyházi énekszámmal. Délután 4 órakor Fehér Sándorné, Szeverényi Ilona urnő énekelt. A többi felekezeti templomaiban is voltak énekszámok és ünnepi istentiszteletek.

Az egyes templomokban a nemes célra gyűjtések is voltak.

Rendkívül élvezetes és nívós volt a délutáni kabaré a Szilgigeti színházban, ahol a fővárosi Testvériség dalárda, Bihari Ákos és tehetséges műkedvelők szerepek élvezetet a közönségnek.

A kabarének egyik fénypontja volt a nagyvárad honvédszenekar szereplése, amely Scharf karmester vezetése alatt rendkívül szép zeneszámokkal emelte a sikert. Bihari Ákos kiváló organuma tegnap is méltóképpen érvényesült és zajos tapsokat váltott ki. Fehér Sándorné, Szeverényi Ilus urasszony énekelt el nagy siker mellett néhány régi szép népdalt és egy kuplét. A Testvériség fővárosi dalárda igazi nívós énekszámokat produkált, amelyet előmozdított a mesteri vezetés is. Jelentős sikere volt a kis Schwarz Mancikának is, aki már többször szerepelt a nagyvárad színpadon.

Több számmal szerepelt Kún Béla, aki jelentős szavalótehetségéről tett tanúságot. A műsor utolsó száma egy kacagtató bohózat a „Holdkórosak” volt, amelyben különösen nagy sikere volt ifj. Vank Istvánnak, aki fényes alakító készséggel játszotta meg szerepét. Sikere volt a többi szereplőnek: Kún Bélának, Halperth Jenőnek, Györgyészku Pálnak és Illésházi Mihálynak is. A kabaré többi szereplői is dícséretet érdemelnek.

A Gyermeknap eredményének a megállapítása még most is tart. A tegnapi estig elszámolt összeg 3600 korona. Ebből urna- és perselygyűjtésekre esik 2300 kor., templomi gyűjtés 1000 kor., egyéb helyekről befolyt 300 korona. Még 7 urnával és 38 persellyel nem számoltak be, így még a végösszeg nőni fog. Ezen urnáknak és perselyeknek a városháza földszint 34. számú terembe való felvitelét kéri a rendezőség.

Szedjük össze nélkülözhető réz, ólom, ón, bronz tárgyait s ajándékozzuk hadi célra.

Az 1897. évi egyéves önkéntesek.

Báró Hazai Samu honvédelmi miniszter az 1897-ben születettek egyéves önkéntességéről rendeletet bocsátott ki, melynek főbb pontjai ezek:

Az 1897. évben született hadkötelesek — amennyiben az egyévi tényleges szolgálatra jogosító tudományos képzettséget még meg nem szereztek volna — az egyévi tényleges szolgálat kedvezményében feltételeesen részesítendők abban az esetben, ha igazolják hogy az 1914/15. tanévben valamely nyilvános, vagy nyilvánossági joggal felruházott főgimnáziumnak, főreáliskolának, vagy ezekkel egyenlő értékű tanintézeteknek legalább egy olyan évfolyamában állanak, amelyek rendszeres elvégzése alapján kiegészítő vizsgálatra volnának bocsáthatók.

Ezek szerint tehát a feltételes egyévi önkéntesi kedvezményben részesíthetők a nyilvános vagy nyilvánossági joggal felruházott főgimnáziumok és főreáliskolák, valamint a polgári iskolák VI. ik osztályát a folyó tanévben végző növendékek, továbbá a véderőről szóló törvény végrehajtására vonatkozó utasítás I. része VII. mellékletében megjelölt valamely tanintézetnek II. évfolyamát a folyó tanévben végző növendékek, végül a nyilvános vagy nyilvánossági joggal felruházott tanítóképző intézetnek II. évfolyamát a folyó tanévben végző növendékek. 2. Csapatválasztási joggal csak azok az ifjak bírnak, akik a feltételes egyévi önkéntesi kedvezmény iránti s megfelelőleg felszerelt kérvényüket legkésőbb hét nappal a születésüknek megfelelő évfolyamba tartozó népfölkelők kötelesek bevonulására nézve megállapítandó határidő előtt, aszerint, hogy a közös hadseregbe, vagy a honvédségbe kívánnak belépni, az illetékes es. és kir. kiképzési kerület parancsnokságánál, illetőleg az illetékes m. kir. honvédkiképzési parancsnokságnál benyújtják.

A középiskola ötödik osztályát látogató vagy azt végzett ifjak szolgálata. Azok az 1897. évben született ifjak, akik az 1914—1915. tanévben valamely nyilvános vagy nyilvánossági joggal felruházott gimnáziumnak reáliskolának, ötödik osztályát, vagy ezekkel a középiskolákkal az egyévi önkéntesi kedvezményre való jogosítás szempontjából egyenlő értékű tanintézeteknek első évfolyamát látogatták, a fegyveres népfölkelési szolgálat alatt az egyévi önkéntesi karpaszományt viselhetik. Ezek az ifjak tisztai kiképzésben nem részesülhetnek, hanem — amennyiben arra alkalmasak — 12 heti összkiképzési idő alatt altisztekké lesznek kiképezve s azután a legközelebbi menetalakulással a haretérre küldetnek. Minden egyéb tekintetben azonban ezek a hadkötelesek az egyévi önkéntesi jelvényt viselő többi népfölkelők kötelesekkel egyenlő elbánásban részesülnek.

CIPÓ
 újdonságaim megérkeztek!
Reichard Dezső
 Rákóczi-ut. Orsolya zárdá épület.

x Mindennemű molyirtó szerek és fertőtlenítő cikkek legolcsóbban beszerezhetők, Farkas István „Apolló” drogeriájában. Rákóczi-ut 7/B.

Adakozzunk fémtárgyakat.

Gyűjtőkocsik járnak az utcákon.

Felhívjuk hazafias közönségünk figyelmét, hogy hadi célokra réz, ólom, ón, nikkel és bronz nélkülözhetetlen tárgyait, ezek töredékeit szolgáltatassa be, s ezzel is segítse elő harcoló seregeink harc képességét.

Közönségünk egy része, készséggel tett eleget ennek a felhívásnak, de még sokan nem vették elég komolyan ezt az ügyet, amely pedig sokkal fontosabb, mint talán sokaknak feltűnik.

Alig van ház, ahol ilyen tárgy nincs, amelyet minden nagyobb áldozat nélkül odaadhatnának s ezzel hazánk szent ügyét előmozdíthatnák.

Ennek az előmozdítása céljából az akció megindítója: *Hlatky Endre* főispán tegnap értekezletet hívott össze a városházán, amelyen jelen voltak *Rimler Károly* polgármester, *dr. Medvigy Gábor*, *Materny Imre*, *Juricskay Barna*, *Réz Mihály*, *Czeplédy István* aljegyző, aki a gyűjtést a városházán vezeti és a lapok képviselői.

Elnöklő főispán bejelentette, hogy eddig 184 egyén adott kisebb nagyobb réz stb. tárgyat, ezek között nagyobb adománnyal szerepelnek az iskolák, zárdák stb. Összesen mintegy fél waggon gyűlt már össze, s van elhelyezve a városháza pincéjében. Ebből látszik, hogy a közönség megértette a gyűjtés intencióját.

Az értekezleten az akció további folytatását beszélték meg, hogy Nagyvárad a hadsereg segélyezésének ezen részéből is méltóképpen kivegye részét.

Megállapodtak abban, hogy az akcióba a tanítókat és a nagyobb iskolás tanulókat is bevonják.

Elhatározták, hogy gyűjtőkocsikat indítanak az utcákon. A lapokban állandóan közlik, hogy melyik napon, melyik utcákon jár a fémgyűjtő kocsik s akinek van erre a célra alkalmas tárgya járuljon hozzá a hazafias akcióhoz. Mivel kevés kocsik áll rendelkezésre, felkérjük a szállítókat, hogy a nemes célra kölcsönözzék oda kocsijaikat. A fémgyűjtő kocsikkal tanítók is járnak, hogy a fémeket átvegyék.

Ezenkívül a Szent László-téren gyűjtőládákat állítanak fel, hogy reggelenként a piacra menő közönség az esetleg e célra fémadományát abba bedobhassa.

Felkérjük a vendéglősöket, kávézókat, hogy a boros-, pezsgős- és ásványvizes üvegekről leszedett ónkupakokat gyűjtsék össze.

Akiknek nagyobb mennyiségű fémkészlete van, azokat, ha az illető bejelenti, külön is elviteli a háztól a város.

Ezenkívül *Czeplédy István* aljegyző fémadományokat továbbra is átvesz a városháza első emeletén levő hivatalában.

Remélhető, hogy mindezek az intézkedések meghozzák a várt eredményt s nagymennyiségű réz, ólom, ón bronz és nikkeltárgy gyűlt össze a hazafias célra.

*** Forolin** biztos és gyors hatású házsiszer kéz- és lábizzadás ellen üdit! szagtalan! nem zsíros! nem ragad! Ára 1 korona. Kapható *Farkas István Apolló drogeriájában* Rákoczy-ut 7/B. Rimanóczy palota.

HÍREK

A Népművelési Egyesület közgyűlése.

A Népművelési Egyesület vasárnap délelőtt tartotta meg az évi rendes közgyűlést. Az ülésen, dacára annak, hogy a tanítótestület nagyrésze a haretéren teljesít szolgálatot, mégis tekintélyes számban jelentek meg. *Fráter Barnabás* alispán távollétében *Vasady Lajos* tanfelügyelő elnökölt a közgyűlésen. A gyűlés első tárgya volt a múlt évi számadások megvizsgálása és a jövő évi költségvetés előkészítése.

A számadásokat és a költségvetési javaslatot a közgyűlés elfogadta. Majd a titkári jelentésre került a sor. *Réz Mihály* egyesületi titkár terjesztette elő az egyesület múlt évi működéséről készített jelentését. Eszerint a világháború lényegesen befolyásolta az egyesület tevékenységét, mégis a maga elé tűzött programot minden tekintetben igyekezett megvalósítani. Az egyesület anyagi erejéhez mérten a hadikölcsön jegyzésben is részt vett. A különböző alapokból összesen 7000 korona hadikölcsönt jegyzett az egyesület.

Vasady Lajos tanfelügyelő ezután kegyeletteljes szavakkal emlékezett meg *Wallner Ödön* elhalálozásáról. Méltatta az elhunyt érdemeit, majd indítványozta, hogy a megboldogult érdemeit jegyzőkönyvileg örökítsék meg. Az indítványt egyhangúlag elfogadták.

A *dr. Wallner Ödön* halálával megüresedett választmányi tagsági helyre egyhangúlag *Lányi József* tinnini püspököt választották meg.

A tárgysorozat letárgyalása után a közgyűlés véget ért.

*** Katonai kitüntetések.** A király az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásuk elismerésül ns. *Losonczy Béla* 19. tábori tüzérezredbeli főhadnagyak a III-ik osztályú katonai érdemkeresztet adományozta, azonkívül megparancsolta, hogy *dr. Dvorszky Lajos* 19. tábori tüzérezredbeli ezredorvosnak és *dr. Illés Tódor* Traján 2. honvédhuszár ezredbeli tartalékos segédorvosnak a legfelsőbb dicséret elismerés tudtul adassék. *Zavadil Antal* 19. tüzérezredbeli I. oszt. számvivő altisztnek a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta a király az ellenséggel szemben tanúsított különösen kötelességű magatartásáért.

*** A kórházi választmány ülése.** Biharvármegye kórházi választmánya tegnap *Keszthelyi Zoltán* főjegyző elnöklése alatt ülést tartott. Első sorban az új kórház építésének elhalasztása dolgában kelt miniszteri leirattal foglalkoztak. A leirat alapján az építkezést beláthatatlan időkre levették a napirendről. A kórházi szállítók részére és pedig a fa-szállítónak és *Sonnenfeld Adolf* nak 25-25 százalék és *Plesz Áronné* részére 50 százalék kárpótlást adott a választmány. A többi szállítónak 40-40 százalék áremelést és kárpótlást szavazott meg a bizottság.

*** 5 kiló stanniol.** A főispáni hivatalban szombaton megjelentek *Stark Gyula* és *Számborovszky Rezső* és átadták az iskolában összegyűjtött acéltárgyakat. Az adományok között volt egy 5 kilós stanniol gömb is. Az igen értékes gömböt *Eleméry Guidó* adományozta a haza javára. Ezen kívül igen sok értékes acél tárgyakat adták át a főispánnak a növendékek gyűjtéséből.

* Az életmentő győri püspök.

Győrből jelentik: A minap *Buti Nándor* kocsis a Győr közelében levő *Abda* községben a *Rábea* folyóban fűrésztette lovait. Ő maga az egyik ló hátára ült, azonban lecsuszott a lóról és eltűnt a hullámokban. Az abdai jegyző vette észre a szerencsétlenséget és többedmagával segítségére sietett az eltűnt kocsisnak, a kit azonban csak hosszas fáradság után, halászhaló segítségével sikerült a vízből kihuzni. Éppen ebben az időben haladt el a szerencsétlenség helye mellett *Fetsner Antal* győri megyéspüspök, a ki kiszállott kocsijából és nyomban élesztési kísérleteket végzett a vízből kimentett emberen, ámde a kísérletek nem jártak eredménnyel, mert *Buti*, a ki közel egy órán keresztül volt a vízben, már kiszervezett.

* Hindenburg-bakák a Félix-fürdőben.

A *Félix* fürdőbe 26 *Hindenburg-baka* érkezett a székesfehérvári 69. ik gyalogezred 24 közlegénye és két önkéntese, hogy a fürdő esodás hatású vizében visszaserözzék egészségüket, amelyet a déli és az északi haretéren a tél folyamán elvesztettek. Az irgalmas nővérek vezetése alatt álló *Félix-fürdői* kórházban az új betegszállítmánnyal együtt jelenleg több 200 beteg katona van ápolat. A kórházban nagy rend és tisztaság van, melynek megteremtésében nagy érdeme van az üdülő kórház parancsnokának *Schwartz Örnagnak*, ki igazi katonai pedáns gondoskodással mindenben segítségükre van az irgalmas nővéreknek s mindent elkövet, hogy szeretett beteg katonái egészségüket újra visszanyerjék. A katonák közül már sokan visszanyerték egészségüket s gyógyultan hagyták el a fürdőt, nem győzve eléggé hálaalkodni a páratlan gyógyhatású víz és a gondos ellátás miatt. A fürdő vize olyanokat is meggyógyított rendkívül rövid idő alatt, akik teljesen reményüket veszítve, elnyomorodva jöttek a fürdőre.

* A nyugdíjbizottság ülése.

A vármegyei nyugdíjbizottság tegnap délelőtt ülést tartott. Az ülés egyedüli tárgya volt *Wallner Ödön* elhalt megyei főügyész nyugdíjának megállapítása. A nyugdíj megállapítása után az ülés véget ért.

* Az elesett hősök exhumálása.

A belügyminisztériumtól tegnap körrendelet érkezett *Fráter Barnabás* alispánhoz a haretéren elesett és ott eltemetett hősök exhumálása és hazaszállítása tárgyában. A rendelet értelmében minden elesett hős holttestének hazaszállítása érdekében a hazaszállítás iránti kérelmeket mindig a kérelmező tartózkodási helyén illetékes katonai parancsnoksághoz kell intézni. A belügyminiszter különben figyelmezteti az érdekelteket, hogy az elesettek hazaszállítását leghelyesebb a háború végére halasztani. Akkor a hazaszállítás is kedvezményes áron fog megtörténni. Minden elesett hős tetemeinek hazaszállításánál 50 százalék engedményt ad a vasut igazgatósága, de csak a háború befejezése után. Igen kívánatos tehát, ha a hazaszállítás iránt csakis a háború befejeztével tesznek lépéseket.

* Árpádházi sir a Margitszigeten.

Az utóbbi napokban kiásták a margitszigeti ódon klastrom romjait s a romok közt megtalálták *IV. Béla* magyar király egyik unokájának esontvázat. *Dr. Bartucz Lajos* antropológus vizsgálata szerint a személyazonosság egészen bizonyos, mert a esontvázon ugyanazok a sérülések vannak, mint amelyeket az ifjú hercegen *Németújvári Henrik* bán ejtett, mikor összeesküvő hűveivel a herceget megtámadta és megszabdalta.

* **A „Sursum corda“.** Fel a szivekkel nagyszabású előadására nagyban folynak az előkészületek. A szivek már is megmozdultak; a szebbnél-szebb lapok egyre érkeznek, Brandhofer Rezsőnek is négy művészi, természet utáni képe van kitéve a kirakatba Sonnenfeldnél. A rendezőségnek mindenki a legelőzékenyebben segít. A Katolikus Kör helyiség díjmentes átengedésével, Székely Jenő és Belányi Imre urak az ő szokott előzékenységükkel a mozigép rendezését, beállítását vállalták magukra, ami igen fontos, mivel így biztosítva van a remek képek pompás bemutatása. Az énekpróbák folynak, a verseket tanulják hölgyeink, lelkes ifjú jogászaink velünk dolgoznak; szóval Nagyvárad ismét kitesz magáért és az egész országban ami „Sursum corda“ előadásunk lesz a legszebb és a legeredményesebb. Jegyeket már ma lehet kapni úgy a dízeladásra valamint a másodnap Bleyerné-Garzó Adél urasszony növendékeinek záróvizsgájával egybekötött — „Megmentett Otthon“ mozijáték „Sursum corda“ előadásra, a Vörös Kereszt fehérnemű osztályában (Törvényszék földszint 25. ajtó) Hegedűs hírlapirodában és 19 ón délután 5—8 ig a Bémer téren és 20 és 21-én 5—8 ig a Katolikus Körben. Helyárak: Ülőhelyek 2 korona, 1 korona 50 fillér és 1 korona, állóhely 50 fillér, karzat első sor ülőhely 1 korona 50 fillér többi sor 1 korona.

* **Házasság.** Bretán Miklós, a nagyvárad Szigligeti színház tagja, ma délután háromnegyed 12 órakor tartja meg házasságkötését Osvát Nóra kisasszonnyal.

* **Imrik Kornélia tanítványainak hangversenye.** Elsőrangú művelőzetre van kilátása művelt közönségünknek azon a két nagyszabású hangversenyen, amelyre most Imrik Kornélia, az ismert kitűnő zene-tanárnő készül növendékeivel. Akik Imrik Kornélia működését ismerik, tudják, hogy zenei életünknek milyen értékes tényezője, aki előkelő tehetségét és fáradhatatlan buzgalmit a legmagasabb zenekulturának szenteli. Növendékei nála kitűnő iskolába járnak s a közönség nagy érdeklődésére tarthat számot az a hangverseny, amelyet két napon: június 27. és 28. án rendez a Katolikus Körben. Két napon azért, mert a gazdag programot egy hangverseny nem volna képes felölelni. A jövedelmet a zene-tanárnő a Vörös Kereszt és a hadbavonultak árvái javára fordítja. Emeli a hangverseny érdekességét, hogy azon Zsigmondy Anna, Horváth Mici és Polgár Mariska is megigérték közreműködésüket.

* **A Vörös-Kereszt Egylet központi konyhája** (Körös-utca 27. szám) hálás köszönettel nyugtázza a következő adományokat: Germán Péter gör. kath. lelkész, Pap János tanító és Berczány Gyula jegyző urak gyűjtése Nagyürög községben: 450 drb tojás, 12 liter zsír, 10 kg szalonna, 6 zsák burgonya, 25 liter bab. Südy Gyuláné: aszalt szilva, 2 üveg meggy, 4 üveg paradicsom. Hanzély Istvánné: 4 üveg paradicsom, 1 üveg lekvár, 25 drb tojás. Zöldi Bertalanné: 5 kg liszt, 1 üveg paprika, 4 üveg zöldbab. Markovits Ferenéné: 2 üveg lekvár. Gene Jánosné: aszalt gyümölcs.

* **Katona-temetés.** A cs. és kir. tartalékkórház parancsnoksága közli, hogy Klein Pál 6. honvédegyalozredbeli közlegény temetése ma délután 3 órakor lesz a csapatkórházból, ahonnan a Rulikovszky-temetőbe fogják kikísérni és ott örök nyugalomra helyezni.

* **Adakozzunk a vak katonáknak!** A világháború legszerencsétlenebb áldozatairól, a vak katonákról minden igaz magyar hazafinak kötelessége gondoskodni. Adakozzunk a vak katonáknak! Ujabban Schweiger Pál 5 koronát juttatott szerkesztőségünkbe e célra, mely összeggel 1429 K 01 fillért gyűjtött a Tiszántúl e célra. Adományokat állandóan gyűjt szerkesztőségünk.

* **A Püspökfürdőben megnyílt a posta.** A püspökfürdői posta megnyitására a posta- és távirda igazgatóság követ kezű hirdetményt teszi közzé: Hirdetmény. A m. kir. államvasutak Püspökfürdő vasút állomásán „Nagyvárad Püspökfürdő“ elnevezéssel 1915. évi június hó 16. án a fürdő idején tartamára postamesteri kezelésben teljes fel- és leadó szolgálattal s a m. kir. postakarékpénztár közvetítő hivatala gyanánt is működő postahivatal ismét megnyílik. Ezen hivatal összeköttetését a Nagyvárad és Püspökfürdő között közlekedő 7703, 7704, 7709 és 7710 sz. vonatokkal fogja nyerni s kézbesítő köre a közigazgatási szempontból Hájó községhez tartozó Püspökfürdő telepére fog kiterjedni. Nagyvárad, 1915. június hó 10. Siket, m. kir. posta- és távirda főigazgató.

* **Kiadó** egy igen esimes modern utca kétszobás lakás fürdő szobával Lakatos u. 6. sz. Értekezhetni Paksyék háztulajdonosok Kálvária-utca 23.

* **Nagyvárad és vidéki gyengédkedő katonasághoz** küldök figyelmében, óvakodjanak a hamisított konyakoktól és boroktól. Ajánlok valódi konyakot, bort, likört, rumot, szilvóriumot, seprőt, borovicskát. Egy nagy üveg valódi konyak 3 korona. Hare-térre szállítok 35 dekás posta dobozokat és 5 kilós posta ládákat ingyen csomaglással. Valódi Suchard kakao 1/4 kiló 1.90 Szardinia nagy doboz 80 fillér. Szalámi, lipói túró, málnaszörp, cukorkák nagybani árak mellett. Ostaé, fillé, ruszlik és sóshering külön halcsztyályamban kaphatók. Vigyázat Aszódi 8-féle zamatu pörkölt kávéi izre és zamatra utánozhatatlan. Aszódi Kossuth-utca és Rákóczi-ut.

x **Szeplő-májfolt** ellen megbecsülhetetlen az YPO krém és szappan, mely eltünteti a ránczokat, mittessereket, bőrvörösséget és pattanásokat, ára: 1 korona. Kapható, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B. Rimanóczy palota Telefon: 13—02.

* **Kiadó modern berendezésű butorozott szobák, valamint irodahelyiségek modern berendezéssel, hosszabb vagy rövidebb időre. Nagy-Sándor-u. 4.**

x **Kiadó lakások.** Kossuth-utca 6. sz. alatt kétszobás lakás azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. sz. házában két kétszobás lakás kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

x **Nem** szoktem meg, nem tüntem el, csak műhelyemet, raktáramat helyeztem Rákóczi-ut 7. sz. alá az udvarban félemeletre. Igen kérem t. vevőimet továbbra is sziveskedjenek felkeresni, rendeléseikkel, Simon Gyula hangszerkészítő. Az összes hangszer eladása és javítása, nagy választék háborus lemez újdonságokban.

x **Poloskairtó NOXIN** biztos szer. Ára 1 korona 40 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B.

* **Dusafalva** község határában 300 kis hold legelő bérbeadó. Értekezni lehet a Polgári Takarékpénztárnál Nagyváradon.

* **Ma a Royal kávéház terraszán a debreceni Vörös Tóni és fia teljes zenekarával hangversenyez.**

* **Keresek** helyet falura vagy pusztára római katolikus családdhoz a szünidőre, esetleg a tanévre is (7—11 éves korig) diploma perfect német és gyakorlott zongora. Cím özv. Mayerné Szilágyi D. u. 8.

x **Kiadó lakások.** Ósi-tér 14. szám alatt két üzemhelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzemhelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

* **Ingatlan eladás.** Nagytelky-utca 11. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jónyos Áron azonnal eladó. Részletes feltételek megindaták Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungaria cipőgyár rt.

x **Négy szoba és előszobából álló lakás,** irodának különösen alkalmas, villany világítás és gőzfűtés berendezéssel, a Bémer-tér közvetlen közelében f. év augusztus hó 1-től, esetleg már május hó 1-től kezdődőleg kiadó. Bővebbet a házmesternél. Szent János-utca 2. szám.

* **Három szobás utcai lakások** a város központjában, I. és II. emeleten előnyös bér mellett kiadók, a Biharmegyei Takarékpénztárnál, Kossuth-utca 3. sz.

* **Okleveles tanító, a nagy szünidőre magántanítást vállal. Cím a kiadóban.**

* **Kiadó** a Nagyvárad Kereskedelmi és Iparkamara épületében (Teleki-u. 11.) egy garçon lakás és az alagsorban egy műhelyhelyiség, azonnal.

x **Egy nagy raktárhelyiség** a Szacsy-utca 11. számú házában AZONNAL kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbanknál-nál.

Legujabb táviratok.

Diadalok az oroszokon.

Sikerek a francia fronton.

Berlin, június 14. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

Lille és Arras közti arevonalon a franciák súlyos vereséget szenvedtek, miután a nap folyamán az előrenyomulásra kényszerített ellenséges rohamoszlopokat tűzérési tűzünkkel ismételve elűztük. Az ellenség este felé sűrű sorokban két erős támadást intézett a Loretto magaslat mindkét oldalán, valamint a Neuville—Roehlin—Courti arevonalon levő állásaink ellen. Az ellenséget mindenütt nagy veszteségei mellett visszavetettük. Valamennyi állás teljesen birtokunkban maradt.

Az ellenségnek az Iser-csatornánál ellenünk intézett gyengébb támadását is visszavertük. Hobuthertől délkeletre a gyalogsági ütközetek vezettek említésre méltó eredményre.

A champagnében levő állásaink ellen intézett előretöréseket csirájában elfojtottuk.

Keleti hadszíntér.

Kucowima közelében Sawletől északnyugatra néhány ellenséges állást elfoglaltunk és ez alkalommal 3 tisztet és 300 embert elfogtunk. A mariampol—kownói műuttól délkeletre csapataink elfoglalták rohammal az oroszok első vonalát. 2 tiszt és 313 ember esett fogságunkba.

Délkeleti hadszíntér.

Mackensen vezérezredes hadserege Chernaia (Moscikától északnyugatra) és Sieniawa között állásainál **70 kilométer szélességben támadott.**

Az ellenséges állásokat az egész vonalon rohammal elfoglaltuk. 16.000 fogoly jutott tegnap kezünkre.

Marwitz és Linsingen tábornokok csapatainak támadásai is előbbre jutottak. (Min. eln. sajtóosztály.)

Horvát országgyűlés és olasz árulás.

Budapest, június 14. (Saját tudósítónktól.) Zágrábról jelentik: A horvát országgyűlésen a terem és a karzatok zsufolásig megteltek. Madics elnök meleg szavakban emlékezett meg a királyról, győzelmes hadseregünkről. szövetségeseinkről. A király említésekor a képviselők felállottak és éljenztek. Az elnök szóvá teszi az olaszok árulását.

A képviselők erre élénken kiabáltak: „Éljen a hazai föld! — Éljen a mi tengerünk!”

A Ház felhatalmazására a királyt és Frigyes főherceget az elnök táviratban üdvözl. Legközelebb szerdán üléseznek.

Ezer olasz halott.

Budapest, június 14. A hadisajtószállásról jelentik:

Az utolsó 24 órában ismét visszavertük az öszes olasz támadásokat. A Plavánál 12-én lefolyt harc után 1000 olasz halott maradt állásaink előtt. (Miniszterelnökség sajtóosztály.)

Olasz ábránd.

Budapest, június 14. (Tud. cen. táv.) Chiasso olasz polgár 500 lira jutalmat tűzött ki annak a részére, aki Triestbe és Trientbe elsőnek tüzi ki az olasz lobogót.

Az olasz csapatokat szállítanak Montenegroba.

Fokozódik az ellentét a szerbek és a montenegróiak között

Budapest, június 14. (Tud. cen. táv.) Szófiából jelentik: A szerbek és a montenegróiak között Albánia miatt komoly differenciák fejlődtek ki. A montenegróiak fenyegetőznek, hogy az albánokhoz csatlakoznak, ha a szerbek Szkutari ellen vonulnak.

A Lusitania ügye.

Budapest, június 14. (Saját tudósítónktól.) Londonból jelentik: Az alsóházban Asquit kijelentette, hogy a Lusitania ügyében a vizsgálat kedden kezdődik meg.

Hoffrichter meghiusult szökése.

Budapest, június 14. (Saját tud.) Bécsből jelentik, hogy Hoffrichter a steinhofi fogházból áruhában megszökött, azonban egy pénzügyőr felismerte és elfogta.

A franciák pusztulása Lorettonál.

Hága, június 14. Londoni lapok párisi tudósítást közölnek arról, hogy a francia csapatok veszteségei a Loretto-magaslaton legutóbb óriásiak voltak. A lorettoi és carenchi veszteségeket hozzávetőleg tizennyolcezer emberre becsülik.

SZERKESZTOI PÓSTA.

□ □ □

Meggyanusított szerkesztő. Nőgrádi Gyula »Közérdek« című lapjában megírja, hogy Strasszer Aladár kórházi élelmezőnek abban a feljegyzési könyvében, ahol a vesztegetésekre fordított pénzeket könyvelte el, a következő tétel fordul elő:

N. N. szerkesztőnek luft . . . K. 200.

Nem tudjuk, hogy ez a tétel csakugyan benn van-e a Strasszer könyvében. A nagyváradi újságírás tisztessége érdekében szükségesnek tartjuk, hogy erélyesen visszautasítsuk ez az inszinuáció, s a magunk nevében kijelentjük, hogy szerkesztőségünk vagy kiadóhivatalunk egy tagjára sem vonatkozhatik ez a feljegyzés, mert mi soha semmiféle címen sem Strasszertől, sem más efféle forrásból pénzt nem vettünk és nem veszünk fel.

H. M. A vers nem vált be.

K. A. Az illető a kérdézet időben szerdán valószínűleg nem lesz otthon.

M. Az éjfélt után Budapestre induló gyorsvonat 8 óra után szokott megérkezni a nyugati pályaudvarra.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
DR. PAPP KÁROLY.

MÁSOLAT: Cs. és kir. katonai parancsnokság. M. A. 14608 szám. Városi Tanácsnak Nagyvárad. A katonai parancsnokság megkeresi, hogy az alábbi rendeletet az összes lakosságnak a legszorgosabb mihezértés végett kihirdetni sziveskedjék. A külügyminisztérium értesítése szerint Németország elrendelte az osztrák-német határon átutazók utlevelének szigorított ellenőrzését. Ezentul mindenki a német birodalom területére való belépéskor személyére szóló utlevéllel köteles magát igazolni. Az utlevél tartalmazza az illető személyleírását, legújabb keletű fényképet és a fényképre irt sajátkezű névelőírását végül hatósági igazolását annak, hogy a fényképen ábrázolt egyén az utlevél tulajdonosával azonos és az aláírást sajátkezűleg eszközölte. A fénykép az utlevélre ragasztandó s oly módon látható el a hivatali bélyegzővel, hogy annak fele a fényképre, másik fele az utlevél papírosára essék. Az említett hatósági igazolásnak az illetékes katonai hatóság által kell kiállítva lennie. Ezen felül az utlevél egy német követségi vagy konzulatusi képviselő által látamozandó.

Ezen határozmányok 1915. évi január 1. lépnek életbe és érvényesek azon katonai személyekre is, kik magánminőségben utaznak Németországba. Az illető okmány a tulajdonosnak sajátkezű az illetékes parancsnokság által hitelesített aláírásával látható el. Minden olyan személyt, kinek ily szabályszerű utlevele nincs, a további utazástól kiméltlenül eltiltatnak. Az ellenőrzés által a vonatokat késleltetni nem szabad. Azon utasok, kiknek elintézése a vonat előirt tartózkodási ideje alatt meg nem történhetett visszamaradnak és utjok a legközelebbi vonattal folytathatják. Közlendő a lakossággal, hogy az utlevél hivatalos igazolása végett a legközelebbi állomás, katonai állomás vagy honvédállomás parancsnoksághoz mint illetékes katonai hatósághoz kell fordulnia. Katona személyeknek és családjuknak a katonai parancsnokság állítja ki a szükséges körletében az összes alispáni hivataloknak, városi tanácsnokoknak és a verseczi határrendőrkapitányságnak.

Hivatalos másolat hitelül.

Nagyvárad, 1915. június 5.

Darabant
irodavezető.

Értesítés.

Az élelmiszerek és egyéb elsőrendű szükségleti cikkek díjazásának megállapítása körül előfordulható visszaélések megállítására érdekében a városi tanács elhatározta, miszerint a rendőri büntető bíróság által az árusítási visszaélésekkel elkövetett kihágás megítélésénél irányadóul tekintendő élelmiszer árak naponta állapítottassanak meg.

A tanács nevében felhatalmazása alapján ezt a főjegyző s a vezetése alatt álló ügyosztály fogja foganatosítani. Felhívta tehát a tanács a főjegyzőt, hogy az időszaki élelmiszerek helyi piacokon való követelhető árait a termelés és fogyasztás, a kereslet és kínálat viszonyainak alapos megfigyelései mellett naponta állapítsa meg s azt a rendőrfőkapitánynyal és a rendőri büntető bírósággal közölje; a város közönségének pedig hirdalok útján s azonkívül piacokon táblákon történő felirással is hozza tudomására azzal, hogy a megállapított ár áthágása az 5600—1914 B. M. számú miniszteri körrendelet alapján kihágást képez s 15 napig elterjedhető elzárás és 200 koronáig terjedhető pénz büntetéssel sújtható.

Egyidejűleg elhatározta a városi tanács, miszerint a város élelmiszer szükségletének biztosítása végett az 1914. évi L. t.-c. 3. §. alapján felhatalmazást kér a m. kir. miniszteriumtól hogy a kivinniszándékolt lepszükségesebb élelmiszereket a szükséghez képest lefoglalhassa, s azokat a városi tanács, illetve meghatalmazott közege által naponként megszabott követelhető legmagasabb áron közfogyasztás céljaira készpénz fizetésért megvásárolhassa.

Nagyvárad, 1915 június 11.

A tanács megbízásából:
Lukács Ödön,
főjegyző.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.
11367/915 szám.

Hirdetmény

a halászlai tilalom tárgyában.

Tudomásomra jutott, hogy egyesek az 1888. évi XIX. tc. 18-ik §-ában és a halászlai társulatok üzemterveiben felsorolt halfajokra nézve megállapított halászlai tilalmüldözszakot mindefféle ürügy alatt — mint pl. az élelmiszerhiány, kórházak részére szánt szeretetadományok, stb. — nem tartják be; azért figyelmeztetem a város közönségét, hogy a fent jelzett halászlai tilalomra vonatkozó törvényekhez és szabályokhoz szigoruan alkalmazkodjék, egyben közlöm, hogy az 1888. évi XIX. tc. 18. §-ában a következő halfajokra állapított meg a tilalmi időszak:

Április 1-től július 15-ig: Ponty, (potyka pozsár.)

Március 1-től április 30-ig: Lepényhal.

Szeptember 15-től január 31-ig: Lazac, pisztráng.

Március 1-től május 31-ig: Galóca.

Figyelmeztetem a közönséget, hogy a fent jelzett törvényben megállapított halászlai tilalmi időszakot pontosan tartsa be, mert a visszaéléseket a köztenyészítés érdekeinek megóvása céljából szigoruan ellenőriztetni és minden adott esetben büntetni fogom.

Nagyvárad, 1915. május 29.

Rendőrfőkapitány.

Ő csász. és Apost. kir. Felségének

legfelső felhatalmazása folytán.

A közös katonai

jótekonny célokra szánt

31. csász. kir. államsorsjáték.

Ez a sorsjáték 21.146 készpénz-nye reményt tartalmaz, 625.000 korona összértékben.

A főnyeremény **200.000** korona.

A húzás 1915 július 15-én nyilvánosan fog megtartatni.

Egy sorsjegy ára 4 korona.

Sorsjegyek Wienben a jótékonycélu sorsjátékok osztályánál, III. k. Vordere Zollamtsstrasse 5. sz. a., továbbá a lottógyűjtődékek, dohánytözsdekben, adó-, posta-, távirad-hivataloknál, vasúti állomásokon és váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvevők részére ingyen adatnak ki. A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A csász. kir. államsorsjátékok vezérigazgatóságától.
(Jótékonycélu sorsjátékok osztálya).

Nagyvárad város tanácsa katonai ügyosztálya.
16736—1915. szám.

Hirdetmény.

A m. királyi honvédelmi miniszter ur 6377—915 eln. számú körrendelete elrendelte, hogy a város területén tartózkodó 1897. évben, továbbá 1871—1865. években született acél (vas) hergerelő, kalapácskezelő, fuós és kupolkemence kezelő, vas (fém) esztergályos, lakatos, (géplakatos), szerszámkészítő, kovács, maró, vas- vagy fémtő és mintázó, műszerész, praecisions műszerész, ólomforrasztó, bádogos, asztalos, ács, nyerges vagy szíjgyártó, timár, cipész vagy eszmadia, szabó jelenleg szénbányákban nem dolgozó (munkánélküli) szénbánya munkás (vajár, csillés vagy egyéb speciális szénbánya munkás) foglalkozású, hadicélú munkákra még eddig igénybe nem vett népfölkelésre kötelezett egyének tekintet nélkül arra, hogy katonailag ki vannak-e képezve (annak idején szolgáltak-e) vagy sem — azonnal névszerint összeírassanak.

Ennek folytán felhivom a Nagyvárad város területén tartózkodó s a fent említett foglalkozású összes 1897. évben, valamint 1871—1865. évben született népfölkelésre

kötelezett egyéneket, hogy folyó évi június hó 7-ik napjától (Hétfőtől) június hó 20-ik napjáig (Vasárnapig) bezárólag a városi tanács katonai ügyosztályánál (Városháza II. e. 32. számú szoba) a hivatalos órák alatt a törvényes következmények terhe alatt okvetlenül jelentkezzenek.

Ezen összeírásra jelentkezni tartoznak a Nagyvárad város területén tartózkodó említett foglalkozású azon egyének, akik akár mint szolgálatkötelesek, akár mint A) alosztályú népfelkelők — bármely születési évfolyamba tartoznak is a felülvizsgálátnál „népfölkelési szolgálatra fegyver nélkül alkalmas” vagy „népfölkelési fegyveres szolgálatra nem alkalmas”-nak osztályozottak és ezen osztályozás alapján a nem tényleges viszonyba (polgári viszonyokba) a mozgósítás óta visszahelyeztettek.

Figyelemztetem a jelentkezésre kötelezteteket, hogy az 1890. évi XXI. t. c. 4. §-a értelmében azon népfölkelésre kötelezett, aki a behívásnak nem engedelmeskedik, egy hónaptól két évig terjedhető börtönnel büntetetik.

Nagyvárad, 1915. június hó 2.

Eleméry Ferenc
katonai ügyi tanácsnok.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a
Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzó-lámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelés ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

izzólámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/2 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerező telefonja 55. sz.

Nagyvárad város tanácsa katonai ügyosztálya.
16077—1915 szám.

Hirdetmény.

A magyar királyi honvédelmi miniszter urnak 124831/20 b. 1915 számú rendelete értelmében közhírré teszem, hogy nevezett miniszter ur a hadiszolgáltatásokról szóló 1912. évi LXVIII. t. c. 24. és 27. § ai alapján a következőket rendelte el:

1. §. A malátagyáraknak és sörgyáraknak a m. kir. ministerium M. 1692/1915 számú rendelete értelmében bejelentendő 1915. évi május hó 23-iki maláta készleteiből egy ötöd részét ezennel hadicélokra igénybevetteknek jelentem ki. Az igénybe vett készleteket akár megtörtént bejelentésük, akár nem, a birtokos 1915. évi május hó 23-tól kezdve el nem idegenítheti és fel nem dolgozhatja és azokkal más módon sem rendelkezhetik.

2. §. A birtokos az igénybevett készleteket a katonai igazgatás részére való tényleges átvételük időpontjáig megőrizni köteles.

Az igénybevett készletek, amennyiben szakértői megállapítás szerint hadicélokra alkalmasak, a katonai igazgatás által: métermázsánként 90 korona térítés ellenében átfognak vétetni.

Ez az ár magában foglalja ugy azokat a költségeket, a melyek az árunak elszállítására időpontjáig annak raktározásából és kezeléséből származnak, valamint a rakodó álmóshoz való szállítás költségeit is.

3. §. Az igénybevett, de a szakértői megvizsgálás alkalmával hadicélokra alkalmasnak nem talált készletért a birtokosnak, a bejelentés napjától addig az időpontig, amelyben a készlet szabad rendelkezésére bocsátatik, minden napra jár térítés a mely a megállapítandó becsérték évi 9% ának alapul vételével számítandó ki.

4. §. Ha a készletet 1915. évi augusztus hó 15-ig végleg át nem veszik, a birtokos a készlettel szabadon rendelkezhetik.

Ebben az esetben a birtokosnak erre az időre a 3. §-ban meghatározott térítés jár.

5. §. Aki az igénybevett készletet, vagy annak egy részét a jelen rendelet ellenére elidegeníti vagy feldolgozza, vagy pedig azal a jelen rendelet ellenére más módon rendelkezik, — amennyiben eselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és az 1914. L. t. c. 17. §-a értelmében két hónapig terjedhető elzárással és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint a rendőri büntető bíróságnak, a székesfővárosi államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Horvát-Szlavon országokban a kihágás miatt az ott érvényes jogszabályok szerint hivatott hatóságok járnak el.

6. §. E rendelet kihirdetésének napján lép életbe.

Nagyvárad, 1915. május hó 27.

Eleméry Ferencz
katonai ügyi tanácsnok.